

7. Priloga I

Seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij s področja pranja denarja

Poznavanje stranke in njene dejavnosti predstavlja izhodišče za sklepanje, da pri določenih transakcijah in strankah obstajajo razlogi za sum pranja denarja. Na splošno je mogoče reči, da so razlogi za sklepanje na sum pranja denarja pri vseh tistih strankah in transakcijah, ki niso skladne z znano strankino zakonito poslovno ali zasebno dejavnostjo, z njenim običajnim načinom poslovanja, z obsegom sredstev, s katerimi stranka razpolaga, ko pri transakciji ni mogoče prepoznati pravnega ali gospodarskega namena ali ko posledice transakcije z gospodarskega vidika niso smiselne.

V seznamu so kot indikatorji za prepoznavanje sumljivih transakcij navedeni primeri strank, transakcij in neobičajnih okoliščin pri njihovem izvajanju, da bi zavezanec lahko z večjo pozornostjo preveril možnost obstoja razlogov za sum pranja denarja. Seznam indikatorjev naj zavezancem služi kot pomoč za lažje prepoznavanje in naj se ne uporablja kot rutinski instrument.

Celovit pregled indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij je namreč težko sestaviti, ker se načini pranja denarja stalno in sproti prilagajajo spremenjenim okoliščinam. Seznam indikatorjev je nujno potrebno občasno dopolnjevati zaradi novih pojavnih oblik pranja denarja doma in v tujini. Seznam držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma, je objavljen na spletnih straneh Urada.

Pri presojanju, ali so pri poslovanju posamezne stranke ali pri posamezni transakciji prisotni razlogi, ki kažejo na sum pranja denarja, je treba upoštevati, da posamezna transakcija, iz nabora primerov, ki so navedeni v nadaljevanju, sama po sebi še ne predstavlja nujno suma pranja denarja. Predstavlja bolj opozorilo, da je potrebno nadaljnje celovito proučevanje ozadja transakcije ali poslovanja stranke, ki sklepa razmerje z zavezancem, pri čemer se le-to presoja tudi skozi priložen seznam indikatorjev sumljivih transakcij. Sklepanje na obstoj razlogov suma pranja denarja je zato bolj opravičeno, če je skupaj prisotnih več indikatorjev, neobičajnih znakov in transakcij posamezne stranke. Kot eden izmed glavnih indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij pa naj zavezancu služi pravilo, da bolj kot transakcija, sklenitev poslovnega razmerja ali obnašanje stranke odstopa od običajnega ravnanja strank, večja je verjetnost, da pri njej obstajajo razlogi za sumljivost.

1. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA STRANKO

- a. Stranka se ne želi identificirati z vsemi zahtevanimi podatki ali da napačne podatke.
- b. Stranka se nenavadno vede (očitna napetost, itd.).
- c. Stranka se pri zavezancu pojavlja v spremstvu sumljivih oseb.
- d. Stranka je molčeča, ima neznatno vednost o vsebini posla in listin, ki jih podpisuje, odklanja pa tudi razgovor o tem, kar kaže na to, da ne gre za njen posel.
- e. Stranka nasprotuje srečanju in identifikaciji v živo oziroma odpove poslovno razmerje, ko izve za dolžnost identifikacije.
- f. Stranka prekine poslovno razmerje zaradi zahteve po dodatnih pojasnilih ali dokumentih, brez drugih utemeljenih razlogov.
- g. Strankina telefonska številka je izključena ali se ugotovi, da navedena številka ne obstaja, ko jo želimo poklicati.
- h. Stranka uporablja izmišljeno ime ali naslov. Pošta oziroma pisma poslana stranki se vračajo, zaradi napačnega ali neznanega naslova.

- i. Stranka je nadpovprečno seznanjena s predpisi in pristojnostmi organov na področju preprečevanja pranja denarja.
- j. Stranka se izkaže z že na videz lažnimi identifikacijskimi dokumenti ali so le-ti ponarejeni ali odklanja identifikacijo z originalnimi osebni dokumenti.
- k. Strankini spremljajoči dokumenti so pomanjkljivi in iz njih niso razvidni običajni podatki.
- l. Stranka je državljan države ali ima sedež, naslov ali račun v državi, ki je navedena na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko in povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.
- m. Stranka išče nasvet za izvedbo posla, ki je lahko povezan s kaznivim dejanjem.
- n. Stranko zastopajo pooblaščenca, kar ni običajno za določeno vrsto poslov, o stranki, ki jo zastopajo, pa nimajo zadostne vednosti.
- o. Stranko zastopajo pooblaščenca, dejanski lastniki in zastopniki pa niso dosegljivi.
- p. Stranka je v zadnjem obdobju obiskala več zavezancev (tudi oddaljenih) ter pri njih sklepala istovrstne ali različne posle, kar vse bi lahko uredila pri bližnjem zavezancu.
- q. Stranka noče pojasniti izvora sredstev, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja ali izvedbe transakcije.
- r. Stranka ponuja nagrado ali druge ugodnosti za očitne nelegalne aktivnosti oz. izvedbe poslov.
- s. Stranka zahteva, da se prikrije dejanska pravna ali ekonomska podlaga poslov ali transakcij.
- t. Strankine zahteve so v očitnem nasprotju s SRS.
- u. Podatki o prejemnikih sredstev ali nalogodajalcih sredstev se ne ujemajo s strankinimi navedbami, pri tem pa tega ne pojasni zadovoljivo.
- v. Stranka prejme ali namerava prejeti sredstva iz držav ali od subjektov z računom, sedežem ali naslovom v državi, ki je navedena na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.
- w. Stranka sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo pod prisilo ali ob prisotnosti tretjih oseb, pri čemer daje vtis, da le-tega ne želi storiti.
- x. Stranka sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo, ne da bi znala pojasniti, zakaj to dela.
- y. Stranko, ki sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo, mediji povezujejo s kaznivimi dejanji in nezakonitimi aktivnostmi.
- z. Stranka ustanavlja ali dokapitalizira podjetja brez ekonomsko upravičenega razloga.
- aa. Stranka brez utemeljenega razloga ne odpre poslovnega računa tudi po preteku treh mesecev od vpisa družbe v sodni register
- bb. Stranka brez ekonomske ali pravne logike odpre ali vodi več računov ali posluje preko teh računov, ki v nasprotju s predpisi niso prikazani v bilancah.
- cc. Stranka nima redno ali pogodbeno zaposlenih delavcev, kar je neobičajno za dejavnost, ki jo opravlja.
- dd. Stranka ne izkazuje prihodkov in stroškov, ki so običajni za njeno dejavnost.
- ee. Stranka želi ustanoviti ali ima v lasti več različnih družb, ki še niso aktivne.
- ff. Stranka je zastopnik ali želi biti zastopnik v več različnih družbah, ki še niso aktivne.

- gg. Stranka (pravna ali fizična oseba) ima sedež ali naslov prijavljen na naslovu, kjer je že ustanovljenih, registriranih ali prijavljenih več pravnih ali fizičnih oseb (za fizične osebe se to ne upošteva za večstanovanjske objekte).
- hh. Stranka ne ve zanesljivo, kje se nahaja njena poslovna dokumentacija oziroma je noče predložiti.
- ii. Stranka pogosto in brez utemeljenega razloga zamenja osebo(e), ki zanjo opravlja(jo) računovodske, davčne, podjetniške ali fiduciarne storitve.
- jj. Stranka v nasprotju s poslovno prakso in brez ustreznih pojasnil prosi, da računovodja zanjo v svojem imenu in za svoj račun opravi transakcijo.
- kk. Stranka je uvrščena na seznam oseb iz držav, za katere veljajo nekateri omejevalni ukrepi EU ali OZN, in je bila na seznam uvrščena tudi zaradi storitve kaznivih dejanj, ki generirajo protipravno premoženjsko korist, ki bi lahko bila povezana tudi s kaznivim dejanjem pranja denarja.
- ll. Stranka želi opraviti transakcijo z osebo iz držav, za katere veljajo nekateri omejevalni ukrepi EU ali OZN, in je bila na seznam uvrščena tudi zaradi storitve kaznivih dejanj, ki generirajo protipravno premoženjsko korist, ki bi lahko bila povezana tudi s kaznivim dejanjem pranja denarja.

2. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA TRANSAKCIJO ALI PREMOŽENJE

- a. Velika, nepojasnjena nihanja v prihodkih oziroma za panogo neobičajno visoki prihodki glede na odhodke.
- b. Nepojasnjen enkratni prihodek, ki presega 10-kratnik povprečne enomesečne realizacije preteklega leta iste dejavnosti, brez razširitve dejavnosti (ni novih zaposlenih, isti poslovni prostori...).
- c. Nepojasnjeno povečanje poslov ali prihodkov na dal časa neaktivnih družbah.
- d. Nepojasnjeno povečanje poslov ali prihodkov na dejavnostih, s katerimi se prej ni ukvarjala družba.
- e. Nepojasnjeni ali neobičajni odpisi terjatev in obveznosti, ki presegajo 10% sredstev stranke.
- f. Ekonomsko ali pravno nelogično poslovanje stranke s subjekti iz držav z računom, sedežem ali naslovom v državi, ki so navedene na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko in povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma
- g. Nepojasnjeni ali neobičajni prilivi iz računov v tujini ali nepojasnjeni odlivi na račune v tujino, kjer stranka nima poslovnega partnerja.
- h. Pogosta nepojasnjena plačila hčerinskim ali drugače povezanim družbam ali fizičnim osebam.
- i. Nepojasnjeno in nelogično kroženje sredstev med kapitalsko ali upravljalno povezanimi pravnimi in fizičnimi osebami.
- j. Fiktivno oziroma umetno ustvarjanje prometa oziroma prihodkov družbe.
- k. Nelogično opravljanje transakcij pod mejo, za katero je predpisana identifikacija stranke.
- l. Nelogično gotovinsko poslovanje, ki se izvaja pod mejo, za katero je predpisano sporočanje transakcij Uradu.
- m. Nelogično predčasno odplačevanje kreditov ali posojil.
- n. Dajanje posojil delničarjem ali zaposlenim, ki je v nasprotju s predpisi.
- o. Plačila za nedefinirane storitve ali plačila za večji obseg storitev, kot jih je mogoče dokazati.

- p. O transakcijah ni nobenih dokazil, so le-ta pomanjkljiva ali očitno neustrezna, glede na običajno dokumentacija za tovrstne transakcije ali posle.
- q. Transakcija ali poslovanje stranske vsebuje znake kaznivega dejanja.
- r. Transakcije stranke kažejo na prikrivanje oziroma zamegljevanje izvora sredstev ali poslovnih partnerjev.
- s. Premoženje stranke bistveno odstopa od znanih podatkov o njenem premoženju.
- t. Sprememba obsega in narave transakcij, ki ne sovpadajo s poslovno dejavnostjo družbe, brez ustreznih pojasnil.

- u. Sprememba obsega in narave transakcij, kmalu po zamenjavi lastnikov in zastopnikov družbe.
- v. Sprememba obsega in narave transakcij strank, ki imajo plačilne težave.

3. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA ZAPOSLENE PRI ZAVEZANCU:

- a. Zaposleni se ob izvrševanju posameznih naročil povezanih z določeno stranko ali strankami nenavadno ali sumljivo obnašajo.
- b. Zaposleni se v povezavi z določenimi transakcijami, posli ali strankami izogibajo poročanju oziroma namerno dajejo nepopolne podatke.
- c. Zaposleni vedoma kršijo interna navodila zavezanca.